

RIIGIKOHUS

Avaldatud veebilehel *Riigikohus* (<https://www.riigikohus.ee>)

Avaleht > Riigikohus: KOV saab kontrollida elukoha andmete õigsust

Riigikohus: KOV saab kontrollida elukoha andmete õigsust

26. veebruar 2025

Riigikohus selgitas, et kehtiv õigus võimaldab kohalikul omavalitsusel (KOV) kontrollida isiku elukoha andmete õigsust rahvastikuregistris. Elukoha valiku vabadust niisugune kontroll ei piira.

Ringkonnakohus rahuldab 2024. aasta veebruaris Isamaa erakonna liikmete kaebuse, milles väideti, et mitme kohalikel valimistel Elva vallas kandideerinud isiku püsiv elukoht ei ole Elva vallas. Ringkonnakohus kohustas valda kontrollima kaebuses nimetatud isikute rahvastikuregistri elukoha andmete õigsust.

2024. aasta oktoobris palus Elva Vallavolikogu Riigikohtul tunnistada põhiseadusvastaseks olukorra, kus puuduvad õigusnormid elukoha andmete sisuliseks kontrolliks. Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegium jättis tänase otsusega taotluse rahuldamata.

Riigikohus märkis, et rahvastikuregistri pidamise eesmärk on usaldusväärse teabe kogumine, mis tähendab, et töödeldavad isikuandmed peavad olema tõesed. Igaüks võib Eestis valida omale vabalt elukoha, kuid elukoha andmed tuleb rahvastikuregistrile esitada tegelikkusele vastavalt. Inimesel võib olla mitu alalist elukohta (nt linnakorter ja maamaja). Mitme elukoha puhul valib isik vabalt, millist neist kanda rahvastikuregistrisse.

Andmete kontrollimiseks võib KOV koguda tavapäraseid haldusmenetluses lubatavaid tõendeid, ennekõike küsida isikult selgitusi ja dokumente, võtta ütlusi tunnistajatelt või teha päringuid eluruumi omanikule. Isiku õigusi intensiivselt piiravaid vahendeid (nt jälitustegevus) seadus elukoha andmete kontrollimiseks kasutada ei luba.

Kolleegium lisas, et ka isik, kelle õigusi teise isiku ebaõige elukoha kanne rikub, võib taotleda kande kontrollimist, esitades vastavad tõendid. Kui taotluse või muude andmete põhjal tekib põhjendatud kahtlus, et isik ei ela registrisse kantud aadressil, saab KOV koguda täiendavaid tõendeid, et seda kontrollida.

Riigikohus rõhutas, et rahvastikuregistrisse kantud elukoha andmete õigsus kuulub kohaliku omavalitsuse üksuste huvisfääri laiemalt kui üksnes valimisõiguse teostamise aspektist. Registrijärgse elukohaga on seotud paljud kohalikud ülesanded, nt koolikohustuse täitmise võimaluse loomine, sotsiaalhoolekande tagamine ja lasteasutuses käimise võimaldamine.

Kohtuotsusega saab tutvuda Riigikohtu veebilehel [1].

Teate sisestas:
Sandra Sommer
pressiesindaja

5333 9846, 730 9042

sandra [dot] sommer@riigikohus [dot] ee

Allikas URL: <https://www.riigikohus.ee/et/uudiste-arhiiv/riigikohus-kov-saab-kontrollida-elukoha-andmete-oigsust>

Lingid

[1] <https://www.riigikohus.ee/et/lahendid/?asjaNr=5-24-29/14>